

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a JUDr. Martiny Vernerové ve věci

žalobce: **nezletilý D. A. L.**, narozen „X“,
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika,
bytem „X“,
zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem,
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**,
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 9. 2019, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 9. 2019, č. j. X, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 4. 7. 2019, č. j. X. Tímto rozhodnutím správní orgán I. stupně zamítl žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 87b v návaznosti na § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 17. 12. 2015 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť žalobce není rodinným příslušníkem uvedeným v § 15a zákona o pobytu cizinců.

Žaloba

2. Žalobce v úvodu žaloby konstatoval, že žalovaný naprosto nesprávným a konkrétní situaci žalobce nepřiléhavým způsobem aplikoval zákonná ustanovení, dopustil se zásadních chyb v aplikaci a výkladu právních norem.
3. Žalobce uvedl, že žádost jako rodinný příslušník občana Evropské unie podal v roce 2011, tedy podle právní úpravy, která podle § 15a zákona o pobytu cizinců označovala za rodinné příslušníky také další příbuzné občana Evropské unie, pokud „*mají s občanem EU trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žijí s ním ve společné domácnosti*“. Podle něj tak není logický ani přípustný výklad zákona, podle kterého zatímco sourozenci de lege nejsou rodinnými příslušníky, některé další, mnohem vzdálenější osoby jimi ve smyslu zákona o pobytu cizinců být mohou. Takovýmto výkladem se správní orgány dopustily přepjatého formalismu, kdy se dostatečně nevypořádaly s námitkou zkoumání smyslu a účelu dané normy a omezily se jen na jazykový výklad. Podle žalobce smyslem a účelem předmětného ustanovení je umožnit rodinným příslušníkům občana Evropské unie pobývat se svými příbuznými.
4. Též se správní orgán dopustil porušení mezinárodních smluv, zejména čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). V daném případě správní orgán nepochybně nesledoval nejlepší zájem dítěte, byť jej k tomu zavazuje čl. 3 Úmluvy.
5. Základním právním předpisem pro úpravu institutu rodinného příslušníka občana Evropské unie je Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (dále jen „pobytová směrnice“). Z cílů pobytové směrnice uvedených již v její preambuli žalobce dovozuje, že členské státy by měly občanům Evropské unie a jejich rodinným příslušníkům vycházet vstříc a umožňovat jim realizovat společný rodinný život, tím spíše v případě povolení pobytu osmiletého dítěte, jehož rodina má v České republice řádně upraven pobyt, resp. jeho bratr je dokonce občanem. Správní orgány však odmítly žalobci povolení vydat skrze tvrzenou formální nemožnost zařadit jej do některé z kategorií rodinných příslušníků. Žalobce dodal, že nepředstavuje žádnou zátěž pro sociální systém České republiky, neboť se o něj stará matka, a pro svůj nízký věk není ani hrozbou pro veřejný pořádek České republiky.
6. Žalobce dále namítl nepřiměřenost rozhodnutí. K tomu citoval § 174a zákona o pobytu cizinců s tím, že zde uvedený výčet představuje minimální množinu faktorů, a správní orgán se tedy musí vypořádat se všemi. Dovozuje, že dle zákona o pobytu cizinců musí být každé rozhodnutí přiměřené, přičemž § 174a tohoto zákona podle žalobce nabízí odpověď na otázku, co je onou „přiměřeností“. Povinnost posuzovat přiměřenost rozhodnutí vyplývá též z mezinárodních závazků České republiky, primárně z čl. 8 Úmluvy. Žalobce se označil za bezproblémové dítě nemající jakýkoli problém s dodržováním právního řádu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

České republiky, kterou považuje za svůj domov mj. právě kvůli přítomnosti nejbližší rodiny.

Vyjádření žalovaného k žalobě

7. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž navrhl její zamítnutí. Shrnuje, že žalobce sice prokázal rodinnou vazbu na občana České republiky, konkrétně svého bratra, nezletilého N. T. K., narozeného X, avšak tato kategorie vztahu není rodinným vztahem zakládajícím postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu pobytové směrnice a zákona o pobytu cizinců. K námitce přepjatého formalismu kontroval poukazem na to, že správní orgány jsou nuceny postupovat v souladu se zákonem.
8. Žalovaný uvedl, že žalobcem tvrzený vztah nemůže považovat za skutečnou rodinnou vazbu na občana Evropské unie, jejíž zpretrhání by bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Ustanovení § 174a zákona č. 500/2004 Sb. (pozn. soudu – myšlen zřejmě zákon o pobytu cizinců) obsahuje výčet kritérií, která se použijí při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí, jestliže zákon o pobytu cizinců takové posuzování předpokládá. Zamítavým rozhodnutím o žádosti o povolení k přechodnému pobytu tak nemohla žalobci podle žalovaného vzniknout žádná újma. Neudělením povolení k přechodnému pobytu nebude nepřiměřeně zasaženo do soukromého a rodinného žalobce s ohledem na skutečnost, že může pobývat na území České republiky v rámci jiného druhu pobytu, po splnění zákonných podmínek.

Ústní jednání soudu

9. Při jednání soudu konaném dne 30. 8. 2021 právní zástupkyně žalobce v plném rozsahu odkázala na znění žaloby a navrhla, aby soud žalobě vyhověl.
10. Pověřená pracovnice žalovaného při tomtéž jednání odkázala na písemné vyjádření k žalobě a obsah správního spisu s tím, že nadále navrhovala zamítnutí žaloby.

Posouzení věci soudem

11. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věť druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věť první s. ř. s. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během lhůty třiceti dnů ode dne doručení napadeného rozhodnutí, jak stanoví § 172 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení odůvodnit. Bez návrhu žalobce pak musí soud podle § 76 odst. 2 s. ř. s. přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají jeho nicotnost. Takové nedostatky však nebyly v projednávané věci zjištěny.
12. Po přezkoumání skutkového a právního stavu, po prostudování obsahu předloženého správního spisu a proběhlém jednání soudu soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

13. Soud z předloženého správního spisu zjistil, že žalobce dne 24. 8. 2011 podal u správního orgánu I. stupně žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky podle § 87b zákona o pobytu cizinců s uvedeným účelem „sloučení rodiny s matkou“. Dne 9. 9. 2011 doložil osvědčení o státním občanství N. T. K., „X“, jehož matkou je stejně jako v případě žalobce T. N. L., narozena „X“. Po výzvě k odstranění vad žádosti, kdy podle správního orgánu I. stupně z podané žádosti nebylo patrné, na základě jakého ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců je žádáno o pobytové oprávnění, byla do spisu založena žádost žalobce z 5. 12. 2011, ve které je jako účel pobytu uvedeno „sdílení společné domácnosti s bratrem – ob. CZE“. Správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 4. 7. 2019, č. j. X, zamítl (již podruhé, když první rozhodnutí ze dne 16. 1. 2015 bylo žalovaným zrušeno) žalobcovu žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 87b v návaznosti na § 15a zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce není rodinným příslušníkem uvedeným v § 15a zákona o pobytu cizinců. Proti tomuto rozhodnutí podal zmocněnec žalobce včasné odvolání. Žalovaný je napadeným rozhodnutím zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil, přičemž se ztotožnil s odůvodněním prvostupňového rozhodnutí.
14. K tomu, aby mohlo být vyhověno žádosti žalobce o udělení přechodného pobytu podle § 87b zákona o pobytu cizinců, bylo nezbytné splnit příslušné kumulativní podmínky. Podle § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce společně s občanem Evropské unie, je povinen požádat ministerstvo o povolení k přechodnému pobytu. Žádost je povinen podat ve lhůtě do 3 měsíců ode dne vstupu na území. Podle odst. 2 je rodinný příslušník k žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu povinen předložit náležitosti podle § 87a odst. 2, s výjimkou náležitosti podle § 87a odst. 2 písm. b), doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, a jde-li o cizince podle § 15a odst. 1 písm. d), také doklad potvrzující, že je nezaopatřenou osobou. Podle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců se ustanovení zákona o pobytu cizinců, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.
15. Výkladem § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců se opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud. V jeho rozsudku ze dne 23. 2. 2017, č. j. 2 Azs 273/2016-43, je uvedeno:
16. *„Nejvyšší správní soud se výkladem ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců [pozn. – do 31. 12. 2010 bylo obsahově shodné ustanovení situováno v § 15a odst. 4 písm. b) daného zákona] zabýval zejména v rozsudku ze dne 16. 4. 2010, č. j. 5 As 6/2010 – 63, v němž uvedl, že [v]ztah obdobný vztahu rodinnému musí být však definován tak úzce, jak je definován vztah rodinný, musí se proto jednat o vztahy analogické vztahům mezi rodinnými příslušníky, tak jak je zákon v souladu se Směrnicí vymezuje. Za vztah rodinný je bezesporu považován vztah rodiče - děti, prarodiče - děti. Lze v této souvislosti proto akceptovat názor stěžovatele stran posuzování takovýchto vztahů (obdobných vztahům rodinným), existují-li mezi určitými osobami, které mezi sebou mají určitou dlouhodobou úzkou citovou a jinou vazbu, přitom takové vztahy lze přirovnat ke vztahu např. rodiče – děti, prarodiče – vnuci.“ V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud přijal závěr, dle kterého jsou rodinnými vztahy právě vztahy rodinných příslušníků, jež odpovídají dílčím ustanovením § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Z rozsudku lze dále dovodit, že takové vztahy, které formálně nejsou rodinnými vztahy dle § 15a odst. 1 uvedeného zákona, ale jsou jim svým obsahem (tedy v rovině faktické) Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.*

analogické, lze kvalifikovat jako vztahy obdobné vztahům rodinným ve smyslu pojmu zavedeného ustanovením § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, přičemž v takovém případě je následně potřeba zkoumat pro účely posouzení aplikovatelnosti § 15a odst. 3 písm. b), zda byl žadatelem takto tvrzený vztah v řízení o žádosti dostatečně doložen, a případně posoudit trvalost daného vztahu a konečně i podmínku soužití žadatele s dalším účastníkem vztahu ve společné domácnosti.“

17. V citovaném rozsudku se Nejvyšší správní soud dále vyjádřil i k otázce subsumpce sourozeneckého vztahu pod § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, přičemž dospěl k závěru, že sourozenecký vztah za vztah obdobný vztahu rodinnému ve smyslu tohoto ustanovení nelze považovat. Přesvědčivě přitom vysvětlil i to, že rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2015, č. j. 3 Azs 211/2014- 34, podle kterého by na tento vztah bylo možné nahlížet jako na vztah obdobný vztahu rodinnému, představoval ojedinělé vybočení z jeho jinak koherentní rozhodovací činnosti, a že tento názor v jeho další rozhodující činnosti nebyl následován.
18. Odkázat lze též na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 209/2016-27, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval, že „*stěžovatelův sourozenecký vztah s bratrem nemůže založit vztah obdobný vztahu rodinnému ve smyslu § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 17. 12. 2015*“, nebo na rozsudek ze dne 22. 9. 2016, č. j. 6 Azs 177/2016-28, v němž Nejvyšší správní soud uvedl, že „*ačkoliv obsah pojmu dopadá na širší okruh vztahů než citovaný článek Směrnice 2004/38/ES (vztahuje se na všechny trvalé faktické vztahy obdobné vztahům rodinných příslušníků dle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, nikoliv jen na vztah partnerský), nezahrnuje vztahy sourozenecké, vztahy bratranec – sestřenice, teta – neteř, ani faktické vztahy obdobné.*“
19. S uvedenými závěry Nejvyššího správního soudu se zdejší soud zcela ztotožňuje. Z uvedené ustálené judikatury vycházel v napadeném rozhodnutí i žalovaný, když uzavřel, že vztah mezi žalobcem a jeho bratrem nelze podřadit pod vztah obdobný vztahu rodinnému dle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, a žádosti žalobce o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie proto nelze vyhovět. V takovémto řádně odůvodněném postupu nelze shledat ani nepřezkoumatelnost, ani projev přepjatého formalismu.
20. K námitce týkající se zkoumání přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016-30, publ. pod č. 25/2017 Sb. NSS, podle kterého ustanovení § 174a zákona o pobytu cizinců „*stanoví pouze to, jakými okolnostmi se má správní orgán zabývat v případech, kdy je povinen zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona. Na základě daného ustanovení však nelze určit, u kterých rozhodnutí má správní orgán povinnost přiměřenost dopadů zkoumat. To je nutno zhodnotit na základě jiných částí právního řádu než § 174a zákona o pobytu cizinců ...*“.
21. Správní orgány v dané věci neměly povinnost zkoumat dopady svých rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce na základě zákona o pobytu cizinců, neboť takováto povinnost jim v tomto zákoně nebyla stanovena; v úvahu však přicházela přímá aplikace čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který má přednost před zákonem.
22. K jeho potenciální aktivaci by však musel žalobce v řízení vznést konkrétní námitku nepřiměřenosti zásahu do svého soukromého či rodinného života. Teprve pak by se

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

správní orgán s touto námitkou musel vypořádat (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 12. 2019, č. j. 10 Azs 262/2019-31, publ. pod č. 10831/2019 Sb. NSS).

23. V dané věci je třeba zdůraznit, že správní orgán I. stupně se nad rámec své zákonné povinnosti posouzením přiměřenosti dopadu svého rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce zabýval, přičemž dospěl k závěru, že k nepřiměřenému zásahu do soukromého nebo rodinného života nedojde. Žalobce proti jeho rozhodnutí podal odvolání, tyto úvahy správního orgánu I. stupně v něm však nijak nezpochybnil a jeho závěru nic nevytkl. Za této situace tak žalobce těžko může žalovanému stran posouzení dopadu rozhodnutí do svého soukromého a rodinného života cokoli vytýkat. Jeho námitka je tudíž nedůvodná.
24. Z uvedených důvodů soud žalobu vyhodnotil v mezích uplatněných žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
25. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, ani jejich náhradu nepožadoval, a proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 30. srpna 2021

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Mgr. Václav Trajer, v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)